

BIOLÓGIA

8. évfolyamos tanulók számára

3. forduló (DÖNTŐ)

2020. január 27.

Össz.pontszám:	63p	
----------------	-----	--

Név: _____ Évfolyam: _____
Iskola neve, címe: _____

I. Karikázd be a kérdésekre adott helyes válaszok betűjelét! Van olyan kérdés, ahol több jó válasz is elfogadható! Figyeld a pontozást! Csak annyi betűt karikázz be, amennyi pont adható érte! (16p.)

1.) Mi a feladata a bőrnek?(3p.)

- a) Védelem
- b) Véralvadás
- c) Oxigén-széndioxid-szállítás
- d) Érzékelés
- e) Hőszabályozás

2.) Mi a feladata a festéksejteknek?(2p.)

- a) Meghatározza bőrünk színét
- b) Vérnyomás-szabályozás
- c) Védenek a Nap káros sugaraitól
- d) Folyadékcszállítás

3.) Mi a feladata az irharétegnek?(3p.)

- a) Védelem
- b) Tápanyagszállítás
- c) Oxigén-széndioxid-szállítás
- d) Idegvégződéseivel révén az érzékelés

4.) Melyek az emésztőszervrendszer fő szakaszai?(1p.)

- a) Szájüreg, vastagbél, közepbél
- b) Gyomor, máj, epe
- c) hasnyálmirigy
- d) előbél, közepbél, utóbél

5.) Válaszd ki a felsorolásból az utóbél részeit!(1p.)

- a) epe, máj, hasnyálmirigy
- b) fogak, nyelv, vakbél
- c) vakbél, féregnyúlvány, végbél

6.) Mi a gyomor feladata?(1p.)

- a) zsírbontás
- b) fehérjebontás
- c) szénhidrátbontás

7.) Milyen emésztőnedvet termel a máj?(1p.)

- a) hasnyálat
- b) epét
- c) gyomornedvet
- d) nyálat

8.) Mit bont a hasnyálmirigy?(2p.)

- a) keményítőt
- b) zsírt
- c) fehérjét
- d) vizet

9.) Mi a feladata a keringési szervrendszernek?(1p.)

- a) Légzés
- b) Táplálkozás
- c) Anyagszállítás, védelem
- d) Vizeletkiválasztás

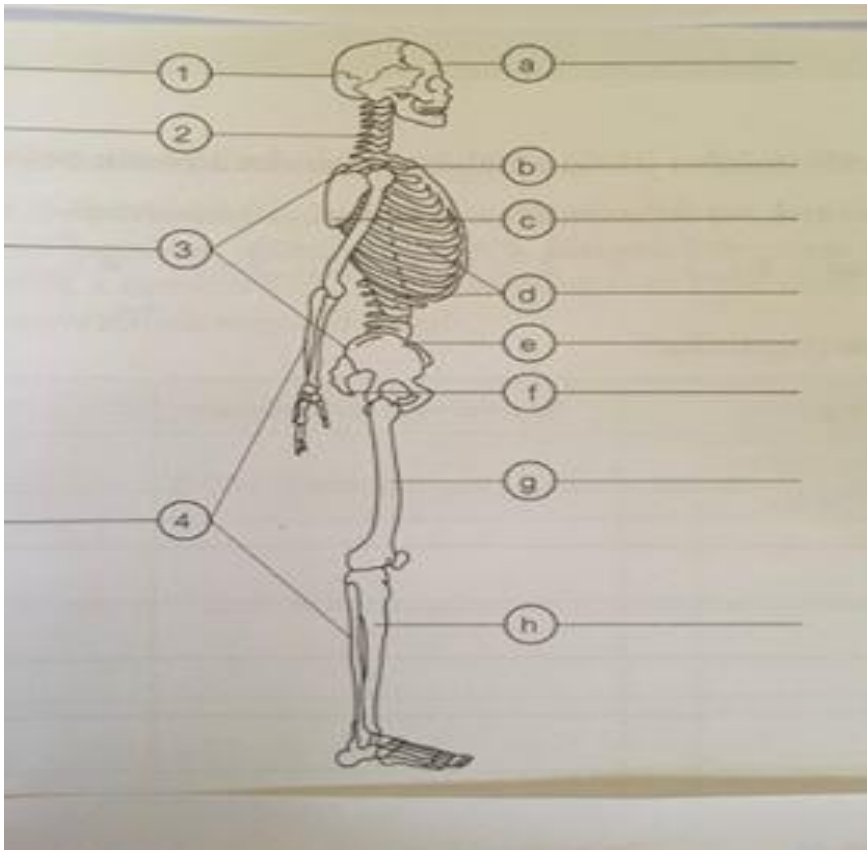
10.) Mi jellemző a verőerekre(artériákra)?(1p.)

- a) Szűk falú erecskék
- b) Tágulékonyak, széndioxidos vért szállítanak
- c) Rugalmasak, oxigénes vért szállítanak

II. Igaz vagy hamis?Írd az állítások elé a megfelelő betűt! (9p.)

- a)A fedőhám hámszövetből áll.
- b) ...Az irharéteget alkotó szövet a támasztószövet.
- c)A bőr alja főként zsírszövetből áll.
- d) ... A bőr felső háma többrétegű, el nem szarusodó laphám.
- e) ...A pattanás kialakulását a gyulladáskeltő vírusok okozzák.
- f)Az ujjlenyomat egyénenként különböző, ezért személyazonosításra kiválóan alkalmas.
- g)A bőr alja a bőr hőszigeteléséért felelős.
- h)A verejtékmirigy a bőrt zsírosítja.
- i)A faggyúmirigy a hám- és irha határán van, és a kiválasztást segíti.

III. Nevezd meg a számokkal jelölt testtájakat, és a betűkkel jelölt csontokat!(12p.)

1.....
2.....
3.....
4.....
a).....
b).....
c).....
d).....
e).....
f).....
g).....
h).....

IV. Igaz vagy hamis? Írd az állítások elé a megfelelő betűt!(10p.)

- a)A vér íze édeskés.
- b)A vér alkotói a sejtes elemek és a vérplazma.
- c) ... A fehérvérsejt feladata a gázcsere.
- d)A véralvadáshoz a vörösvérsejt segít.
- e)A vörösvértestek a csontvelőben termelődnek és a lépben pusztulnak el.
- f)A fehérvérsejteknek többféle típusuk van.
- g)A vér mennyisége egy felnőtt emberben 5-6 liter.
- h)Legnagyobb nyirokszervünk a szív.
- i)A fehérvérsejtek 4 hónapig(120 napig) élnek.
- j) A vörösvértestek fő feladata az oxigén- és a szén-dioxid szállítás.

V. Melyik betegségre jellemzőek az alábbi állítások?

Írd a betűket a megfelelő helyre! (8p.)

- a) vérömleny hatására az agy egyes központjai sérülnek
- b) a koszorúér egy vérrögötől elzáródik
- c) az erek fala rugalmatlanná válik bizonyos anyagok lerakódása miatt
- d) a gyűjtőerek gyulladásos betegsége
- e) a merev érfal hatására kialakul a magasvérnyomásos betegség is,
- f) kialakulásának hatására lebénulhat a test egy része
- g) másik elnevezése: vérrák(leukémia)
- h) leggyakoribb érrendszeri betegség

érelmeszesedés:.....
szívinfarktus:.....
agyvérzés:.....
visszértágulás:.....
fehérvérűség:.....

VI. Vitaminok. Írd az információ utáni négyzetbe a megfelelő válasz betűjelét! (8p.)

- A) A-vitamin
- B) D-vitamin
- C) Mindkettő
- D) Egyik sem

1.	Az ásványi anyagok beépülését segíti a csontokba.	
2.	Zsírban oldódó vitamin.	
3.	A szem egészséges működéséhez nélkülözhetetlen.	
4.	A vajban és a halmájban a vitamin „kész” formában megtalálható, a növényekben csak az elővitaminja.	
5.	Hiányában idegrendszeri zavarok jöhetnek létre a szervezetben.	
6.	Elővitaminja a karotin, mely a sárgarépában és a sütőtökben is megtalálható.	
7.	Szükséges a szervezet zavartalan működéséhez.	
8.	Vízben oldódó vitamin.	